

Verslag overleg gemeente Venlo & Provincie Limburg m.b.t grondwaterbeschermingsgebied

15-11-2023

Aanwezig: [redacted] (gemeente Venlo), [redacted] (gemeente Venlo), [redacted] (gemeente Venlo), [redacted] (gemeente Venlo), [redacted] (gemeente Venlo), [redacted] (gemeente Venlo), [redacted] (Provincie Limburg) en [redacted] (Provincie Limburg)

Voorstelronde:

[redacted]: beleidsmedewerker Water bij cluster Natuur en Water. Voornamelijk bezig met grondwater.

[redacted]: strateeg team wonen en leven (landelijk gebied water, hoog water)

[redacted]: beleidsadviseur VTH (bodem, chemische bodemkwaliteit)

[redacted]: groene beleidsadviseur (groen natuur landschap klimaat)

[redacted]: beleidsmedewerker planologie team wonen en leven, junior

[redacted]: beleidsmedewerker, projectcoördinator openbare ruimte en waterbeheer.

[redacted]: stagiaire

[redacted]: projectassistente cluster Natuur en Water

Presentatie:

Doel is om ervoor te zorgen dat we genoeg drinkwater van goede kwaliteit hebben, nu en in de toekomst. Daarom zetten we in op: Beschermen om te blijven

Na aanleiding van nieuwe modellen en kennis zijn berekeningen gemaakt. Hieruit zijn andere afmetingen van de grondwaterbeschermingsgebieden gekomen. Er is een 25 jaars-zone berekend, een 100 jaars-zone en een 200 jaars-zone. Het waterwingebied (donkerblauw) verandert niet, het grondwaterbeschermingsgebied (lichtblauw) wel.

GS zal uiteindelijk beslissen welke zone we gaan invoeren, de 25 jaars-zone, de 100-jaars zone of de 200 jaars-zone. Hiervoor hebben ze inbreng nodig van de stakeholders.

Grondwaterbescherming bestaat uit 3 soorten gebieden:

- **Waterwingebied (donkerblauw):** gebied vlak rondom de putten waar WML water uit oppompt. De omvang van het gebied is zodanig dat alle neerslag die in dat gebied valt binnen 60 dagen bij de pompput is. Als een druppel 60 dagen onder de grond is zijn de virussen en bacteriën dood (en is het water bacteriologisch betrouwbaar).
- **Grondwaterbeschermingsgebied (lichtblauw):** 25 jaar intrekgebied, omvat het gebied waarbinnen alle neerslag binnen 25 jaar bij de pompput is. Als er daarbuiten een verontreiniging ontstaat dan kun je in ieder geval nog 25 jaar gebruikmaken van de winplaats. In het verleden was het idee dat je dan voldoende tijd had om een nieuwe locatie te ontwikkelen. Door allerlei ruimtelijke beperkingen is die ruimte er nauwelijks nog.
- **Boringsvrije zone** grote groen/geel gebied (kleilaag in grond). Kleilaag willen we in stand houden.

Voor de waterwingebieden, grondwaterbeschermingsgebieden en boringsvrije zone Venloschol zijn regels opgenomen in de Omgevingsverordening Limburg.

Waterwingebied (donkerblauw) → we willen alleen activiteiten die met drinkwatervoorziening te maken hebben. Regels zijn hier strikter. Bestaande activiteiten, zoals huizen of boerderijen zijn toegestaan. We gaan de bestaande huizen/boerderijen niet onteigenen.

Grondwaterbeschermingsgebied (lichtblauw) → geen open of gesloten WKO, alleen bestrijdingsmiddelen met toelating in gwbg, geen ondergrondse tanks, geen boorputten dieper dan 3 meter, geen begraafplaatsen, geen aanleg van of onderhoud aan infrastructuur als daardoor risico's groter worden. Boringsvrije zone: verboden om activiteiten uit te voeren in of door de kleilaag. Uitzondering daarop zijn open WKO-systemen. Op basis van een afweging drinkwaterbescherming versus het belang van de energietransitie is open WKO onder klei laag toegestaan. Met 2 doorboringen kan een groot gebouw (ziekenhuis, scholengemeenschap, veilinghal) van voldoende energie worden voorzien (dit heeft een groot voordeel in energietransitie). Gesloten WKO (per huis een boring), te veel risico voor te weinig energie. Er is een ontwikkeling richting kleinere open WKO (b.v. 2 doorboringen voor maar 10 huizen). Provincie is nog aan het nadenken over aanvullende regels voor dergelijke kleine open WKO systemen, b.v. een minimale energieopbrengst per WKO-systeem.

Voor verboden activiteiten kan in een aantal gevallen een ontheffing worden gegeven eventueel met voorwaarden. Opgemerkt wordt dat in het algemeen calamiteiten minder risico met zich meebrengen omdat het zichtbaar is en er meteen actie kan worden ondernomen. Gevaarlijker zijn kleine 'onzichtbare' verontreinigingen die lang optreden en niet worden opgemerkt.

Taak Provincie → beschikbaar stellen en beschermen van de bronnen voor de drinkwatervoorziening. Drinkwaterwet (artikel 2) → alle bestuursorganen dragen zorg voor de duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening. Bij de uitoefening van bevoegdheden en toepassing van wettelijke voorschriften door bestuursorganen geldt de duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening als een dwingende reden van groot openbaar belang.

Ontwikkeling Keulse Barrière en Hanik zijn belangrijke onderwerpen, is nog iets voor de Omgevingsvisie. In grondwaterbeschermingsgebied Hanik zijn plannen voor zonneparken → is nog niet zeker of dit doorgaat.

Klimaatverandering werkt voor de omvang van de gebieden met name door via de totale hoeveelheid neerslag per jaar. Afhankelijk van de verschillende scenario's verandert dit. Vooralsnog gaan we er van uit dat klimaatverandering geen effect heeft op de grootte van de verschillende gebieden.

De grondwaterwinning Californië op het huidige Floriade terrein is in 2014 gesloten vanwege ontwikkelingen in de omgeving. Er is in dit gebied gekozen voor tuinbouw. Project Kazerne → hier is open WKO onder de klei in de Venloschol wel toegestaan.

Actie richting landbouw → de beregeningsputten, verbod sinds 2008-2009, deze putten zijn geregistreerd bij Waterschap Limburg. Putten die voor 2008/2009 zijn aangelegd zijn legaal. Putten na 2008/2009 worden opgemeten, als die door de kleilaag gaan moeten ze worden opgeruimd. Niet alle onttrekkingen en putten zijn geregistreerd. Onttrekking kleiner dan 10 kuub per uur is vergunning vrij in het algemeen. Onttrekkingen onder Venloklei zijn vanaf 0 kuub vergunningplichting. Controle hiervan is moeilijk, bevoegd gezag is Waterschap Limburg.

De grondwaterbeschermingsgebieden die we hebben willen we Beschermen om te Blijven. De bronnen staan onder druk: kwaliteit (nitraat, PFAS, bestrijdingsmiddelen, medicijnresten) en kwantiteit (eisen N2000-gebieden en KRW-eisen).

Daarnaast stijgt ook de vraag: aantal inwoners groeit, er ligt een woningopgave en industrieel gebruik groeit. B.v. Hessing heeft toestemming gekregen van WML voor grotere afname.

Aviko heeft enkele jaren geleden een grotere onttrekkingsvergunning gekregen. Dat was mogelijk omdat ze voldoen aan de eis voor onttrekking uit het diepe pakket omdat het menselijke consumptie betreft. Als een onttrekking geen belangen schaadt, dan mag het. Het bleek dat ze op grondwaterafhankelijke natuur geen invloed hadden. De grondwaterafhankelijke natuur in de omgeving bestaat vooral uit vennetjes.

Waarom vergunningen wel worden gegeven moet ook goed kunnen worden gecommuniceerd naar de burgers, geeft de gemeente aan. Je propageert aan de ene kant dat burgers minder water mogen gebruiken (geen zwembad) en aan de andere kant krijgt een bedrijf een vergunning voor meer wateronttrekking. Hoe leg je dit aan de burgers uit? *Aandachtspunt bij een bijeenkomst voor omwonenden*

in grondwaterbeschermingsgebied. Te organiseren voor uitleg m.b.t wonen in grondwaterbeschermingsgebied en vragen van hun beantwoorden die aan bod komen.

Met grondwater willen we heel veel → natuur, beken, industrie, landbouw en WML. Zoveel water van goede kwaliteit hebben we (waarschijnlijk) niet. Daarvoor moeten we keuzes maken.

De nieuwe gebieden die nu berekend zijn met de nieuwe data hebben tot gevolg dat een groter gedeelte van bebouwing van Venlo in een grondwaterbeschermingsgebied gaat vallen.

Duitsland → grondwaterbeschermingsgebied ligt ook in Duitsland. Wij (Limburg) hebben een omgevingsverordening, voor alle gebieden 1 set reglementen. In Duitsland heeft elk grondwaterbeschermingsgebied een apart besluit met aparte regels.

Het grondwaterbeschermingsgebied van de winning Grubbenvorst blijft aan de ene kant van de Maas. Onder de Maas blijkt een geologische breuk te zitten. Aviko zit buiten het grondwaterbeschermingsgebied (zelfs van 200 jaar)

Overzicht in de diavoorstelling met aantal objecten met woonfunctie, aantal ha bebouwing etc. is gedaan op niveau van winplaats en niet uitgesplitst naar gemeente. De grondwaterbeschermingsgebieden van Groote Heide en Hanik liggen op Nederlands grondgebied (vrijwel) geheel in de gemeente Venlo.

Geothermie → Provincie vindt het goed dat er putten voor geothermie in de Venloschol door de klei gemaakt worden mits er extra voorzorgsmaatregelen worden genomen. Motie aangenomen door Tweede Kamer → gebieden die zijn gereserveerd voor drinkwatervoorziening daar mag geen geothermie in. Hoe (provincie en rijk) daar uit gaan komen is nog niet duidelijk.

Risico's WKO → 1. warm water in een put van WML (i.v.m. bacteriën). 2. verontreinigende stoffen in het water door lekken van circulatievloeistof. 3. Doorboren van kleilagen.

Schaderegeling → wanneer iemand van mening is dat diegene schade ondervindt wanneer het gebied wordt uitgebreid naar 100 of 200 jaar kan diegene dit bij de WML verhalen. Er wordt nu samen met WML bekeken hoe de schaderegeling wordt ingevuld.

Vraag aan gemeente:

Wat betekent dit voor de gemeente Venlo wanneer het grondwaterbeschermingsgebied verandert naar 100 of 200 jaar? Welke doelen komen dan in het gedrang?

Communicatie naar burgers en industrie → burgers in relatie tot energie strategieën. Bedrijven om onttrekkingen die ze zelf doen en energie strategieën. Wat betekent dit voor de inwoners wat gebruiksfunctie betreft. Wat kan er nog wel en wat kan er niet wanneer je woont in een grondwaterbeschermingsgebied.

 wil graag de Gis bestanden.

Een opsplitsing maken voor energie in infra (horizontaal) en warmte (verticaal). Dit zijn twee type activiteiten. Relevant voor bewoners, industrie, landbouw, glastuinbouw.

Afkoppeltabel → gemeente Heerlen is aan het proefdraaien. Gaat de provincie volgend jaar verder oppakken met alle gemeenten.

Vuil water afkoppelen in grondwaterbeschermingsgebied is niet gewenst. Infiltratie riool → liever in bermsloot met humuslaag waardoor verontreinigingen in deze bovenste laag worden vastgehouden. Deze laag kun je afgraven. We willen altijd een bodempassage.

Wat word er gemist: → theorie en onderbouwing om naar die 25 jaars-zone te gaan of een nog groter gebied. Waarom kijken we op voorhand al naar de consequenties van een 100 jaars- of 200 jaars-zone

Waarom is het nodig om het grondwaterbeschermingsgebied te vergroten? Doen we dit alleen in Limburg of is dit opdracht vanuit het rijk. Dit is onderdeel van de communicatie strategie. Tevens belangrijk bij de communicatie naar de andere partijen in gemeente Venlo: hoe gaat dit met Duitsland worden geregeld ('wij moeten van alles en Duitsland mag wel alles').

Vraag vanuit gemeente → is er behoefte om nieuwe gebieden aan te wijzen voor een pompstation. En wanneer het grondwaterbeschermingsgebied wordt vergroot hebben we het dan voor de komende 50 jaar op orde of niet.

Acties:

- Vergunning Aviko: uitzoeken waarom deze is verleend (wat is de argumentatie) (**actie provincie**, gereed 8 december 2023)
- Bijeenkomst inwoners → Wat mag wel en wat mag niet meer wanneer je woont in een grondwaterbeschermingsgebied. (energie strategieën opgesplitst in warmte en infra). Uitleg geven over hoe met Duitsland gecommuniceerd wordt over het grondwaterbeschermingsgebied in Duitsland. Uitleg geven over waarom bedrijven vergunningen krijgen verleend. (**actie provincie**, nadat bestuurlijke keuze is gemaakt over omvang van het grondwaterbeschermingsgebied)
- Bijeenkomst industrie/landbouw en glastuinbouw m.b.t. regels grondwaterbeschermingsgebied. (**actie provincie**, nadat bestuurlijke keuze is gemaakt over omvang van het grondwaterbeschermingsgebied)
- De gemeente wil graag bij deze bijeenkomsten worden uitgenodigd (**actie provincie**).
- Bijeenkomst Duitsland, grondwaterbeschermingsgebied daar bespreken en aangeven wat wij willen met het gebied dat beschermt dient te worden maar gelegen is in Duitsland (**actie provincie**, voor 1 februari 2024).
- Venlo wil graag een overzicht van de regels in grondwaterbeschermings- en waterwingebied: welke verboden gelden voor welk gebied en of er vergunningen kunnen worden afgegeven). Wat zijn eventuele alternatieven/oplossingen. (**actie provincie**, gereed 8 december 2023).
- Gemeente Venlo wil graag het GS besluit ontvangen en hoe hun inbreng is gebruikt/verwerkt in de GS-nota (**actie provincie**, gereed Q1 2024).
- [REDACTED] gaat [REDACTED] de GIS bestanden toesturen van de bestaande en nieuw berekende grondwaterbeschermingsgebieden (incl. waterwingebieden). (**actie provincie**, gereed 8 december 2023).
- Vergunningensysteem → pop up wanneer iemand een aanvraag doet en dit betrekking heeft op grondwaterbeschermingsgebied. Is ter sprake gekomen bij het Uitvoeringsprogramma Gebiedsdossiers (**actie gemeente Venlo**)
- Er is geen nieuwe datum overlegd. Wanneer de gemeente graag naar aanleiding van dit verslag of eventuele andere vragen/casussen m.b.t. grondwaterbeschermingsgebieden een overleg wil, dan kunnen ze contact daarvoor opnemen met [REDACTED] [@prvlimburg.nl](mailto:[REDACTED]@prvlimburg.nl)
- Wanneer de gemeente een inhoudelijke vraag heeft m.b.t. grondwaterbeschermingsgebied dan kan daarvoor contact worden opgenomen met [REDACTED] [@prvlimburg.nl](mailto:[REDACTED]@prvlimburg.nl)